

**Česká školní inspekce
Zlínský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIZ-383/19-Z

Název	Dětský domov a Základní škola Liptál
Sídlo	756 31 Liptál 91
E-mail	reditel@ddzsliptal.cz
IČ	70238499
Identifikátor	610500864
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Lukáš Diatka
Zřizovatel	Zlínský kraj
Místo inspekční činnosti	756 31 Liptál 91
Termín inspekční činnosti	3. 4. 2019 – 5. 4. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaných dětským domovem podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejících a prováděcích právních předpisů od poslední inspekční činnosti.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro dětský domov podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů od poslední inspekční činnosti.

Charakteristika

Příspěvková organizace Dětský domov a Základní škola Liptál (dále „školské zařízení“, „zařízení“), vykonává činnost dětského domova (dále „DD“) a školní jídelny.

Součástí školského zařízení je základní škola, která v důsledku organizační změny od 1. 1. 2019 nevzdělává již žádného žáka a od 1. 7. 2019 je podán návrh na výmaz z Rejstříku škol a školských zařízení.

DD poskytuje výchovu a vzdělávání i handicapovaným dětem, které mají soudem nařízenou ústavní výchovu nebo předběžné opatření. Nejvyšší povolený počet lůžek ve školském zařízení je 48. V době inspekční činnosti bylo v evidenci 20 dětí, z toho jedno dítě bylo umístěno v předosvojitelské péči v zahraničí. Šest zletilých nezaopatřených osob a jedno dítě s prodlouženou ústavní výchovou studují odborné učiliště, střední odbornou školu, vyšší odbornou a vysokou školu. Děti jsou rozděleny do 3 rodinných skupin s respektováním sourozeneckých vztahů.

Stravování dětí bylo zajištěno ve školní jídelně, která je součástí dětského domova.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Koncepční záměry školského zařízení uvedené ve školním vzdělávacím programu dětského domova a dílčí cíle v ročním plánu výchovně vzdělávací činnosti jsou cíleně zaměřené na vedení dětí k dosažení co nejvyšší možné úrovně osobnostního rozvoje, na motivaci dětí k dosažení středního vzdělání a jejich navrácení do rodiny, případně je připravit pro samostatný život. Realizované výchovně vzdělávací činnosti rodinných skupin a zapojování dětí do mimoškolních aktivit mimo dětský domov směřují k naplňování stanovených záměrů.

Ředitel DD pracoval dlouhodobě v zařízení ve funkci vychovatele, funkci ředitele vykonává od 1. 8. 2018. Koncepci rozvoje, kterou zpracoval, začíná postupně naplňovat, což se prozatím projeví v oblasti personální a to stabilizací pedagogického kolektivu.

Organizační struktura odpovídá typu a velikosti zařízení. Ředitel školského zařízení některé pravomoci účelně delegoval na zástupkyni ředitele - vedoucí vychovatelku. Efektivně funguje vnitřní informační systém školského zařízení. Získanými podněty se ředitel DD zabývá, vyhodnocuje je a přijímá adekvátní opatření.

Kontrolní a hospitační činnost realizuje ředitel zařízení a vedoucí vychovatelka. Souhrnné poznatky z hospitační a kontrolní činnosti jsou projednávány, obsahovaly doporučení ke zkvalitnění pedagogické práce, zaměstnancům poskytovaly konkrétní zpětnou vazbu o plnění povinností a vychovatelům o účinnosti jejich pedagogického působení.

Školské zařízení má dobré materiální podmínky, stav materiálně-technického vybavení je ředitelem ve spolupráci s dalšími zaměstnanci průběžně vyhodnocován. Vnitřní dispoziční řešení DD (s výjimkou) podkroví odpovídá potřebám rodinných skupin dětského domova. Vnitřní prostory jsou udržované, průběžně rekonstruované; dětské pokoje byly vybavené funkčním a odpovídajícím nábytkem. Každé z dětí má k dispozici uzamykatelnou skříň. K obnově a modernizaci materiálního vybavení zařízení využívá jak finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu, tak i provozní prostředky od zřizovatele. Daří se získávat i finanční sponzorské dary od právnických a fyzických osob, které jsou využívány z převážné části k financování různých pobytů a volnočasových aktivit pořádaných pro děti a částečně také na zakoupení nového vybavení.

Od poslední inspekční činnosti došlo k významné změně v oblasti personální. Deset zaměstnanců ukončilo pracovní poměr z důvodu transformace zařízení, snížení kapacity o 50 % a přechodu z DD a ZŠ na DD. Skladba pedagogického sboru je plně odborně kvalifikovaná a psychicky způsobilá, všichni zaměstnanci zařízení jsou bezúhonní. Vedení zařízení zpracovalo plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Zaměstnanci se pak dle nabídky vzdělávacích akcí i finančních možností DD a také skladbě dětí průběžně vzdělávali především v oblasti speciální pedagogiky.

Prevence sociálně patologických jevů byla v zařízení velmi dobře zabezpečována metodikem prevence ve spolupráci s ředitelem DD a ostatními zaměstnanci podle každoročně vypracovaného a vyhodnocovaného Minimálního preventivního programu (dále „MPP“). Cílem MPP je zvýšit odolnost dětí vůči sociálně patologickým jevům, snížit vlivy, které narušují jejich zdravý osobnostní a sociální vývoj za respektování věku a osobnostních zvláštností dětí. Základní cíle se orientovaly na oblasti vytváření pozitivního klimatu nejen ve skupinách, ale v celém DD, na zdravý životní styl a zvládnutí zátěžových situací, což se střídavě podle skladby dětí daří naplňovat. Společnou aktivitou všech pedagogických pracovníků zařízení pak bylo zařazovat do programu nejen vlastní pestré zájmové aktivity, ale i jiné různorodé a zajímavé volnočasové činnosti. Dětský domov využívá vhodná opatření ke zjištěnému rizikovému chování. Do prevence rizikového chování účelně zapojuje DD i externí odborné pracovníky. Významný posun vpřed zaznamenal DD v oblasti prevence kouření. Útěky DD nezaznamenal, děti v rozhovorech tuto možnost odmítly. Veškeré cílené aktivity DD směřovaly k efektivní prevenci.

Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí je důležitou součástí systému řízení. Ředitel zajišťuje nejen pravidelné vzdělávání zaměstnanců, ale i provádění potřebných kontrol a revizí. Evidence úrazů je vedena v knize úrazů, nízká míra úrazovosti (v letošním školním roce bez úrazu) svědčí o účinnosti preventivních opatření nastavených v zařízení.

Školní stravování s celodenním provozem je pro děti zajištěno kombinací provozu vlastní školní jídelny a vařením na rodinných skupinách. Způsob stravování je co nejvíce přizpůsoben životu dětí v běžné rodině. Pozitivním faktem je, že děti docházejí do školní jídelny pouze na oběd, ostatní jídla konzumují v rodinných skupinách. K rozvoji jejich sociálních kompetencí i začlenění se do běžného a samostatného života si každý druhý víkend děti celodenní stravu s pomocí vychovatelů připravují samy, včetně obstarání potřebných surovin. To podněcuje osvojení finanční gramotnosti dětí a získají i povědomí o cenové struktuře potravin. Zdravý životní styl je podporován zapojením do projektů na podporu zdraví.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Školní vzdělávací program dětského domova je průběžně aktualizován a doplňován, což podporuje další rozvoj zařízení. Je provázán s *Ročním plánem*, na který cíleně navazují *Týdenní plány* činnosti. Aktuální vzdělávací nabídka je zaměřena na rozvoj jednotlivých oblastí výchovně vzdělávacího procesu.

Režimovým prvkem je pravidelná příprava dětí na školu, kterou všechny děti respektují a staví se k ní pozitivně. Důraz je kladen na přátelské soužití sourozenců, na vzájemné respektování a rozvoj každého dítěte dle jeho možností a schopností. Přístup pedagogů přispíval k upevňování hygienických návyků a utváření morálních postojů. Děti jsou vedeny k samostatnosti i ke spolupráci. Důsledné pedagogické vedení dětí se pozitivně projevovalo v individuálních projevech dětí.

S pravidly fungování DD, se svými právy a povinnostmi, je dítě seznamováno při přijetí do zařízení a umístění na rodinnou skupinu způsobem zohledňující jeho aktuální prožívání a podporující jeho sebedůvěru. V adaptačním období věnují pedagogové dítěti zvýšenou pozornost a podporu, individuálně určený klíčový pracovník pak dítěti poskytuje také emocionální podporu.

Odpolední činnosti dětí v dětském domově probíhaly při hospitacích obdobně jako v běžných fungujících rodinách. Děti byly důsledně vedeny ke zvládnutí běžných situací souvisejících např. s nákupy, přípravou stravy, péčí o pořádek a čistotu v rodinné skupině a s péčí o mladší děti či děti se speciálními vzdělávacími potřebami, což přispívalo k vytváření pozitivních sociálních vztahů. Na aktuální rozpoložení dětí pedagogové citlivě reagovali. Svá očekávání od dětí výstižně formulovali, vhodně přizpůsobovali cíle a obsah vzdělávání konkrétním potřebám dětí. Účelně byla zařazována individuální práce, spolupráce v menších i větších skupinách. Děti se spolupodílely na výběru nabízených aktivit a při jejich realizaci pak byly aktivní. S přihlédnutím ke speciálním vzdělávacím potřebám se děti uměly zhodnotit ve vztahu k očekávaným cílům. Rozhodovací nebo argumentační schopnosti, které děti prokazovaly při rozhovorech s inspektory, rozvíjeli pedagogové pomocí aktivit zaměřených na samostatnost. Výchova a vzdělávání byly založeny na vzájemné důvěře a pozitivní komunikaci. Ve všech rodinných skupinách panovala pozitivní a vstřícná atmosféra. Děti byly zcela přirozeně vedeny k přijímání odpovědnosti za své denní povinnosti. Většina starších dětí si sama organizovala volný čas. V rámci přípravy na budoucí život se děti učily organizovat si samostatné bydlení; podporou spojení správně hospodařit s penězi.

Zařízení podporuje a vytváří podmínky pro blízké soužití sourozenců. Pokud ze závažných důvodů nebylo možné jejich společné umístění v jednom pokoji či na rodinné skupině, zajišťovali zaměstnanci mezi sourozenci pravidelný osobní kontakt.

Děti se v zařízení při sledovaných činnostech chovaly přirozeně, byly slušné nejen vůči sobě, ale i k vychovatelům a během inspekční činnosti nebyly zaregistrovány žádné konflikty. Při osobních rozhovorech oslovené děti uvedly, že jsou v DD spokojené a že se jim zde líbí, ke svému hodnocení, popřípadě k jiným záležitostem, které se jich týkaly, se měly možnost vyjadřovat, nebyly omezovány v přijímání návštěv.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Děti v zařízení jsou hodnoceny průběžně, je usilováno především o předání bezprostřední zpětné vazby dítěti převážně slovní pochvalou či napomenutím. Záznamy hodnocení a vývoje dítěte umožňují pedagogům sledovat v čase měnící se úroveň individuálních výsledků, informace analyzovat a přijímat vhodné pedagogické postupy např. pro rozvoj dítěte v sebeobslužných dovednostech, ve vztazích k povinnostem ve škole a dětském domově nebo ve vztazích s rodinou či blízkými osobami. Programy rozvoje osobnosti dítěte navrhuje vychovatelé jednotlivých rodinných skupin. Jejich vyhodnocení probíhá pouze jedenkrát ročně, což neumožňuje pružně reagovat na měnící se situaci v průběhu roku. Konkrétní cíle rozvoje dítěte pro jednotlivé oblasti také u některých dětí nebyly vhodně zvoleny nebo neobsahovaly postupy jak těchto cílů dosáhnout. Negativní opatření ve výchově využívají pedagogové zřídka, většinu problémů dětí řeší domluvou či pohovorem i za využití vedoucí vychovatelky či ředitele. Četnost ukládání pozitivních opatření ve výchově a využívání celého rozsahu těchto opatření není vysoká, motivační potenciál tohoto výchovného nástroje není plně využit. Výše kapesného dětí je stanovena s přihlédnutím k věku na maximální hranici. Jeho využívání je vzhledem k individualitám dětí vhodně výchovně regulováno vychovateli, tak aby plnilo výchovnou funkci.

Pedagogové zařízení a sociální pracovníce podporují rozvoj vztahů mezi dětmi a jejich zákonnými zástupci, podněcují děti k telefonickým kontaktům či komunikaci. Návštěvy dětí v rodinách dětský domov sice podporuje, ale nevyužívá možnosti hrazení nákladů na dopravu dětí k jejich zákonným zástupcům. Zařízení podporuje děti v navazování a budování mezilidských vztahů se svými vrstevníky mimo dětský domov. Většina dětí navštěvuje v rámci svých možností (sami či s doprovodem) kroužky v rámci obce, blízkého okolí či okolí střední školy, kde se vzdělávají. Účast dětí v externích aktivitách napomáhá dětem v jejich zapojení do běžné společnosti, vzájemně obohacuje děti s i bez handicapu.

Webové stránky zařízení poskytují veřejnosti aktuální informace o činnosti zařízení, vhodně jej prezentují. Pro zajištění vzdělávacích potřeb dětí zařízení účelně spolupracuje se zřizovatelem, s odbornými lékaři, školskými poradenskými a zdravotnickými zařízeními, Policií ČR. Četné případové konference k výchovným či vzdělávacím obtížím dětí v průběhu školního roku organizované oddělením sociálně právní ochrany napomáhají hledat optimální nastavení další péče. Kooperace s kmenovými školami dětí probíhá průběžně. Vychovatelé se pravidelně informují o prospěchu a chování dětí, dochází na třídní schůzky, náznaky školní neúspěšnosti jsou operativně řešeny. Příprava dětí s vychovateli na školu je většinou kvalitní a účinná. Děti či mladí dospělí, kteří opouštějí zařízení, dosahují vzdělání v maturitních oborech, vyšší odborné škole i vysoké škole. Jedno dítě však i přes zvýšenou pozornost pedagogů a využívání doporučení plynoucích z výstupů školských poradenských zařízení v minulém školním roce neprospělo.

Ředitel zařízení podporuje pobyt zletilých nezaopatřených osob v dětském domově jednak formou nepřerušené péče, tak i s časovým odstupem po odchodu dítěte z dětského domova. Při odchodu dítěte nebo zletilé nezaopatřené osoby ze zařízení využívá vedení peněžitého nebo věcný příspěvek k překlenutí a pro úspěšné vyrovnání se se situacemi při osamostatňování mladého dospělého. Část mladých dospělých využila možnost bydlení u některého ze zákonných zástupců, část využila možnost péče v některém z navazujících zařízení sociální péče nebo azylového domu.

Závěry

Vývoj školy / školského zařízení

- Změna ve vedení školského zařízení se projevila v personální oblasti obměnou a stabilizací pedagogického sboru.
- V rámci reorganizace zařízení došlo ke zrušení základní školy a snížení počtu dětí v DD.

Silné stránky

- Kvalitní podpora dětského domova dětí a mladých dospělých v motivaci k dosahování co nejvyššího stupně vzdělání (maturitní obory, VOŠ, VŠ).
- Cílená podpora dětského domova dětí v navazování vrstevnických vztahů mimo zařízení prostřednictvím jejich široké účasti v externích zájmových nebo volnočasových aktivitách.
- Příkladné soužití dětí s handicapem a bez handicapu.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Nevhodně stanovené cíle v programech osobnostního rozvoje dětí spolu s nejasným vymezením cílených aktivit k jejich dosažení a nízká frekvence vyhodnocování jejich dosažení limitovaly rozvoj osobnosti některých dětí.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Udržet si kvalitu dosavadní péče o děti a postupně naplňovat Standardy kvality péče v celém rozsahu.
- Zajistit dětem v zařízení komplexní psychologické služby.
- Více využívat celou škálu pozitivních opatření ve výchově jako motivačního prvku.
- Pro udržování a rozvoj vzájemných vztahů mezi dětmi a zákonnými zástupci zvážit možnost hrazení dětem nákladů na dopravu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Zlínského kraje Čj. 1166/2001/ŠK ze dne 12. září 2001 včetně 8 Dodatků
2. Jmenování do funkce ředitele Č. j. KUZL 29098/2018 ze dne 7. května 2018 s účinností od 1. srpna 2018, na dobu neurčitou
3. Záznamy z jednání pedagogické rady ve sledovaném období k datu inspekční činnosti
4. Minimální preventivní program pro školní roky 2016/2017, 2017/2018, 2018/2019
5. Hodnocení minimálního preventivního programu za školní roky 2016/2017, 2017/2018
6. Organizační řád školského zařízení s účinností od 1. 2. 2019
7. Organizační struktura školského zařízení s účinností od 1. 2. 2019
8. Koncepce rozvoje školského zařízení z února 2018
9. Výroční zprávy o činnosti školy za školní roky 2016/2017, 2017/2018
10. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků školní rok 2018/2019
11. Záznamy z hospitační a kontrolní činnosti školní rok 2018/2019 k datu inspekční činnosti
12. Vnitřní řád dětského domova platný od 1. 2. 2019
13. Plán kontrolní a hospitační činnosti v Dětském domově na školní rok 2018/2019
14. Seznam dětí a nezaopatřených osob a jejich rozdělení do rodinných skupin k datu inspekční činnosti
15. Školní vzdělávací program školského zařízení platný od 1. 9. 2018
16. Rozdělení dětí a pracovníků do rodinných skupin v DD – školní rok 2018/2019

17. Evidenční přehled umístěných dětí podle věkových skupin k datu inspekční činnosti
18. Kniha úředních návštěv vedená od 30. srpna 2002
19. Organizační zabezpečení školního roku 2018/2019
20. Týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti výchovných skupin ve školním roce 2018/2019 k datu inspekční činnosti
21. Programy rozvoje osobnosti dětí umístěných k datu inspekční činnosti
22. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání všech pracovníků a další doklady o psychické způsobilosti a bezúhonnosti vedené k datu inspekční činnosti
23. Osobní dokumentace dětí, nezaopatřených osob evidenčně zapsaných v zařízení k datu inspekční činnosti
24. Roční plán výchovně vzdělávací činnosti dětského domova školní rok 2018/2019
25. Kniha návštěv vedena od 27. 9. 2016
26. Jednací protokol rok 2017, 2018, 2019
27. Kapesné dětí zařízení za rok 2018 včetně podpisů dětí k datu inspekční činnosti
28. Matrika vedená v elektronické podobě k datu inspekční činnosti
29. Kniha denní evidence zařízení 2017, 2018, 2019 k datu inspekční činnosti
30. Účetní závěrka za rok 2016, 2017 a 2018
31. Hlavní kniha účetnictví za rok 2016, 2017 a 2018
32. Zpráva o hospodaření příspěvkové organizace za rok 2016, 2017, 2018
33. Závazné ukazatele upraveného rozpočtu na rok 2016, 2017 a 2018
34. Finanční vypořádání vztahů státních příspěvkových organizací za rok 2016, 2017, 2018
35. Rozpočet, sponzorské dary 2016, 2017 a 2018
36. Dokumentace vztahující se ke školnímu stravování platná ve školním roce 2018/2019
37. Dokumentace vztahující se k bezpečnosti a ochraně dětí platná ve školním roce 2018/2019
38. Kniha úrazů platná ve školním roce 2018/2019
39. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání zaměstnanců, psychologické posudky a výpisy z rejstříku trestů

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel/ředitelka školy / školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Zlínský inspektorát, Zarámí 88, P. O. Box 125, 760 01 Zlín, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.z@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele/ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Soňa Bergerová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Soňa Bergerová v. r.

Mgr. Pavel Schönwälder, školní inspektor

Mgr. Pavel Schönwälder v. r.

Ing. Marcela Matušincová, kontrolní pracovnice

Ing. Marcela Matušincová v. r.

Ve Zlíně 28. 4. 2019

Datum a podpis ředitele školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Lukáš Diatka, ředitel školského zařízení

Mgr. Lukáš Diatka v. r.

V Liptále 13. 5. 2019